

Endurskoðunar- nefndir

Nokkur orð um
kröfur og væntingar

Morgunverðarfundur Deloitte 25.11.15

Efnistöð

- Almennt um endurskoðunarnefnd
- Kröfur og væntingar
- Samskipti við ytri endurskoðendur
- Að lokum

Almennt um endurskoðunarnefnd

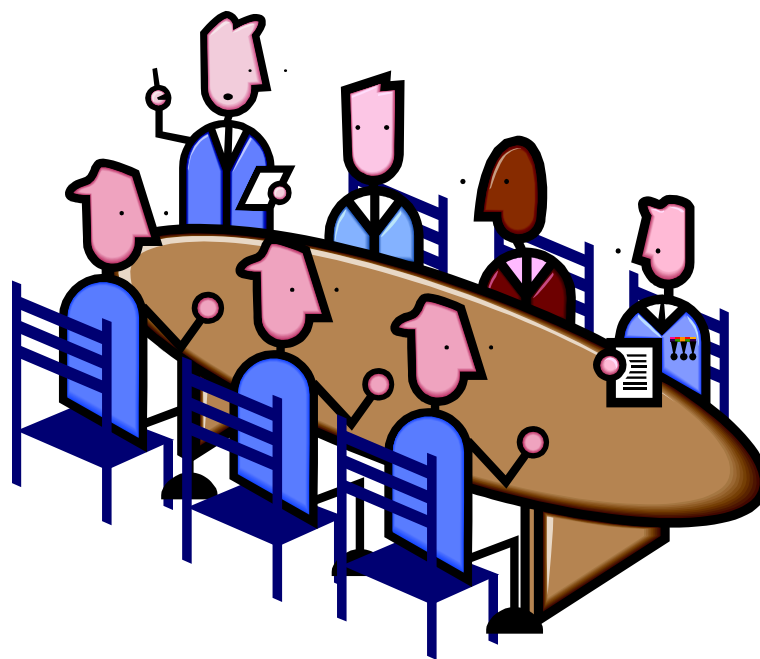
- Ein af undirnefndum stjórnar sem ætlað er að bæta starfshætti í tilteknum málum sem stjórninni ber að annast.
- Hefur með höndum umfjöllun um mikilvæg mál til þess að létta störf stjórnar

Almennt um endurskoðunarnefnd

- Hluti góðra stjórnarháttanna í einingum tengdum almannahagsmunum (ETA) fyrir tilstuðlan 8. tilskipunar ESB
- Breytingar í vændum?

Almennt um endurskoðunarnefnd

- Hver er tilgangurinn?
  - Tryggja gæði fjárhagsupplýsinga
- Fyrir hverja?
  - Stjórn
  - Ytri aðila

Almennt um endurskoðunarnefnd

- Hvernig?
  - Með eftirliti
  - Með mati á óhæðni endurskoðanda
  - Með tillögu til stjórnar um val ytri endurskoðanda

Almennt um endurskoðunarnefnd

- Skipan nefndarinnar
  - Undirnefnd stjórnar
- Skilyrði fyrir skipun nefndarmanna
  - Óhæði
  - Þekking
- Breytir engu um ábyrgð stjórnar

Kröfur til endurskoðunarnefndar í ársreikningalögum

- I. Þekking / reynsla nefndarmanna

- „... í samræmi við störf nefndarinnar.“
- að minnsta kosti einn með staðgóða þekkingu og reynslu á sviði reikningsskila eða endurskoðunar

Lög um ársreikninga (gr. 108)

- þekking á settum reikningsskilareglum
- reynsla við gerð og greiningu reikningsskila og endurskoðun
- þekking á innra eftirliti með reikningsskilum

Stjórnarhættir fyrirtækja (5. útg. kafli 5.3.5)

Kröfur til endurskoðunarnefndar í ársreikningalögum

– Hver er reynslan?

- Hefur einhver könnun verið gerð á því hvort þeir sem skipa endurskoðunarnefndir uppfylli skilyrði laganna?
- Niðurstaða úr erindi frá Háskóla Íslands í okt. 2013
  - „Fyrirtæki tilnefna oft en ekki aðila til setu í endurskoðunarnefnd sem hafa ekki nægjanlega þekkingu og færni til að takast á við þau verkefni sem nefndinni er ætlað að sinna.“
  - „Samkvæmt könnuninni telja einungis tæp 25% svarenda sig hafa þekkingu á reikningsskilum og endurskoðun.“

Kröfur til endurskoðunarnefndar í ársreikningalögum

- Hefur eitthvað breyst?
  - Í niðurstöðu nýlegrar könnunar Deloitte kemur fram að:
    - 10% svarenda hafa sérþekkingu á endurskoðun
    - 20% svarenda hafa sérþekkingu á sviði reikningsskila
  - Mikilvægustu tvö hlutverk endurskoðunarnefndar
    - 41% svarenda - eftirlit með virkni innra eftirlits, innri endurskoðun
    - 24% svarenda – eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila
    - 22% svarenda – eftirlit með endurskoðun

Kröfur til endurskoðunarnefndar í leiðbeiningum um stjórnarhætti

- II. Góðir stjórnarhættir

Samsetning stjórnar og mönnun	Skipulag stjórnar og skilvirkni	Stefnumótun og eftirfylgni	Áhættumat og innra eftirlit	Gagnsæi og upplýsingagjöf	Samfélagsábyrgð
<ul style="list-style-type: none"> • Samsetning og frammistaða • Nýliðun og þjálfun • Starfskjör stjórnar • Lok stjórnarsetu og tilnefning nýrra stjórnarmanna	<ul style="list-style-type: none"> • Skipulag stjórnar • Starfsreglur • Endurskoðunarnefnd • Starfskjara-nefnd • Aðrar nefndir	<ul style="list-style-type: none"> • Framtíðarsýn • Stefnumótun og viðskiptaáætlun • Eftirlit með frammistöðu framkvæmdastjórnar og árangurs í rekstri • Stefna í upplýsingatækni • Mannauðs-stjómun	<ul style="list-style-type: none"> • Áhættugreining • Áhættumat • Innra eftirlit	<ul style="list-style-type: none"> • Fjárhagsupplýsingar • Önnur upplýsingagjöf til haghafa	<ul style="list-style-type: none"> • Siðareglur fyrirtækisins • Viðskiptasiðferði • Starfsmannatengsl • Öryggisþættir • Samfélagsleg ábyrgð • Hlífni við lög og reglur

Kröfur til endurskoðunarnefndar í leiðbeiningum um stjórnarhætti

- Í leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja segir:
- „Stjórn félagsins ber ábyrgð á að koma á virku kerfi innra eftirlits. Í því felst m.a. að fyrirkomulag innra eftirlits sé formlegt, skjalfest og að virkni þess sé reglubundið sannreynd. Æskilegt er að stjórnin skilgreini a.m.k. árlega þá áhættuþætti sem mikilvægast er að félagið takist á við“

Kröfur til endurskoðunarnefndar í leiðbeiningum um stjórnarhætti

- Góðir stjórnarhættir varða ekki stjórnendur eina.
- Í ársreikningalögum segir: (gr. 66.c)
  - „Félag skv. 1. tölul. 1. mgr. 1. gr. skal árlega birta yfirlýsingu um stjórnarhætti sína í sérstökum kafla í skýrslu stjórnar.“
  - Meðal þess sem fram skal koma að lágmarki er:
„Lýsing á helstu þáttum innra eftirlits og áhættustýringarkerfa félagsins í tengslum við samningu reikningsskila.“

Væntingar til endurskoðunarnefndar

– Hver er reynslan?

- Við skoðun á stjórnarháttayfirlýsingu nokkurra félaga kom í ljós

- aðeins tvö af þeim sjö sem voru skoðuð véku með einum eða öðrum hætti að einstökum þáttum innra eftirlits
- aðeins ein stjórnarháttayfirlýsing vék að tengslum innra eftirlits og reikningsskila
- að öðru leyti voru þessar stjórnarháttayfirlýsinga mjög almennar

- Breytir það nokkru?

Væntingar til endurskoðunarnefndar

- Hvað veldur?
- Úr nýjasta fréttablaði Fle:
  - „Almennt er áhættugreiningu og áhættumati lítið sinnt sem grunnþætti innra eftirlits. Fræðsla á því sviði er lítil í háskólum hér og beinist aðallega að endurskoðendum, þ.e. sem eftirlitsaðilum, en minna að stjórnamönnum og stjórnendum sjálfum sem í raun bera ábyrgð á uppbyggingu innra eftirlitsins.“

Væntingar til endurskoðunarnefndar

- Í skoðanakönnun sem lögð var fyrir nokkra stjórnendur kom eftirfarandi fram um innra eftirlit:
  - eftirlit stjórnar með innra eftirliti er ekki til staðar
  - ekkert formlegt áhættumat hjá stjórn
  - endurskoðandi gerir úttekt á áhættumati innra eftirlits
  - endurskoðendur leggja árlega mat á eftirlitsumhverfi
  - virkni innra eftirlits er metið af endurskoðendum
- Getur verið að endurskoðendur séu að veita stjórn óljósar upplýsingar varðandi innra eftirlit?
- Hvernig myndi endurskoðunarnefnd bregðast við?

Væntingar til endurskoðunarnefndar

- Hvað er til úrbóta?
  - Fylgja þarf eftir kröfu um þekkingu þeirra sem taka sæti í endurskoðunarnefnd.
  - Efla þarf þekkingu þeirra, sem taka sæti í stjórnnum félaga sem teljast ETA, á hlutverki endurskoðunarnefndar .

Væntingar til endurskoðunarnefndar

- Hver á að hafa frumkvæði að endurbótum?
- Nefnd um málefni endurskoðenda:
  - „Nefndin telur að huga beri að því að komið sé á formlegum og reglulegum samskiptum endurskoðunarnefndar eftirlitsskylds aðila og Fjármálaeftilits vegna endurskoðunar á aðilum sem falla undir eftirlit stofnunarinnar og eru einingar tengdar almannahagsmunum.“

Samskipti við ytri endurskoðendur

- Meðal verkefna endurskoðunarnefndar er
  - Eftirlit með endurskoðun
  - Mat á óhæði endurskoðanda
  - Eftirlit með öðrum störfum þeirra
  - Tillaga til stjórnar um val endurskoðanda

Starfsreglur

- Starfsreglur endurskoðunarnefnda
  - Samanburður milli starfsreglna nokkurra félaga á markaði
    - sumar mjög áþekkar / aðrar skera sig úr
    - það sem er þeim sameiginlegt vekur ekki athygli
      - skipan
      - óhæði
      - hlutverk og ábyrgð

Starfsreglur

- Það sem vekur athygli eru nokkur sérákvæði:
  - nefndarmaður sem skipaður er í fyrsta sinn fái leiðsögn og upplýsingar um störf og starfshætti nefndarinnar
  - yfirfara stjórnarháttayfirlýsingu félagsins
  - sérstakir stjórnarfundir með endurskoðunarnefnd þar sem eingögnu eru til umræðu málefni tengd innra eftirliti og áhættustýringu
- Þetta ættu ekki að vera sérákvæði

Til umhugsunar

- Ábendingar úr könnun Deloitte:
  - Endurskoðunarnefnd ætti að vera sjálfstæðari
  - Gegnsæi mundi aukast til muna ef betur væri fjallað um endurskoðunarnefnd, innra eftirlit og áhættustýringu í stjórnarháttalýsingum félaga
  - Vegna mismunandi þekkingar innan endurskoðunarnefnda er mikilvægt að efla framboð á námskeiðum sem ætti að skylda alla meðlimi endurskoðunarnefnda að sækja
  - Efla þarf þekkingu stjórnar á innra eftirliti

TAKK FYRIR